

FOTGÄNGARNAS FÖRENING - FOT

Finansierad av
Skyltfonden

Foto Krister Spolander

Rangordning av fotgängarsäkerheten i svenska kommuner

En studie av variationer och olikheter

Krister Spolander

FOT rapport 2012

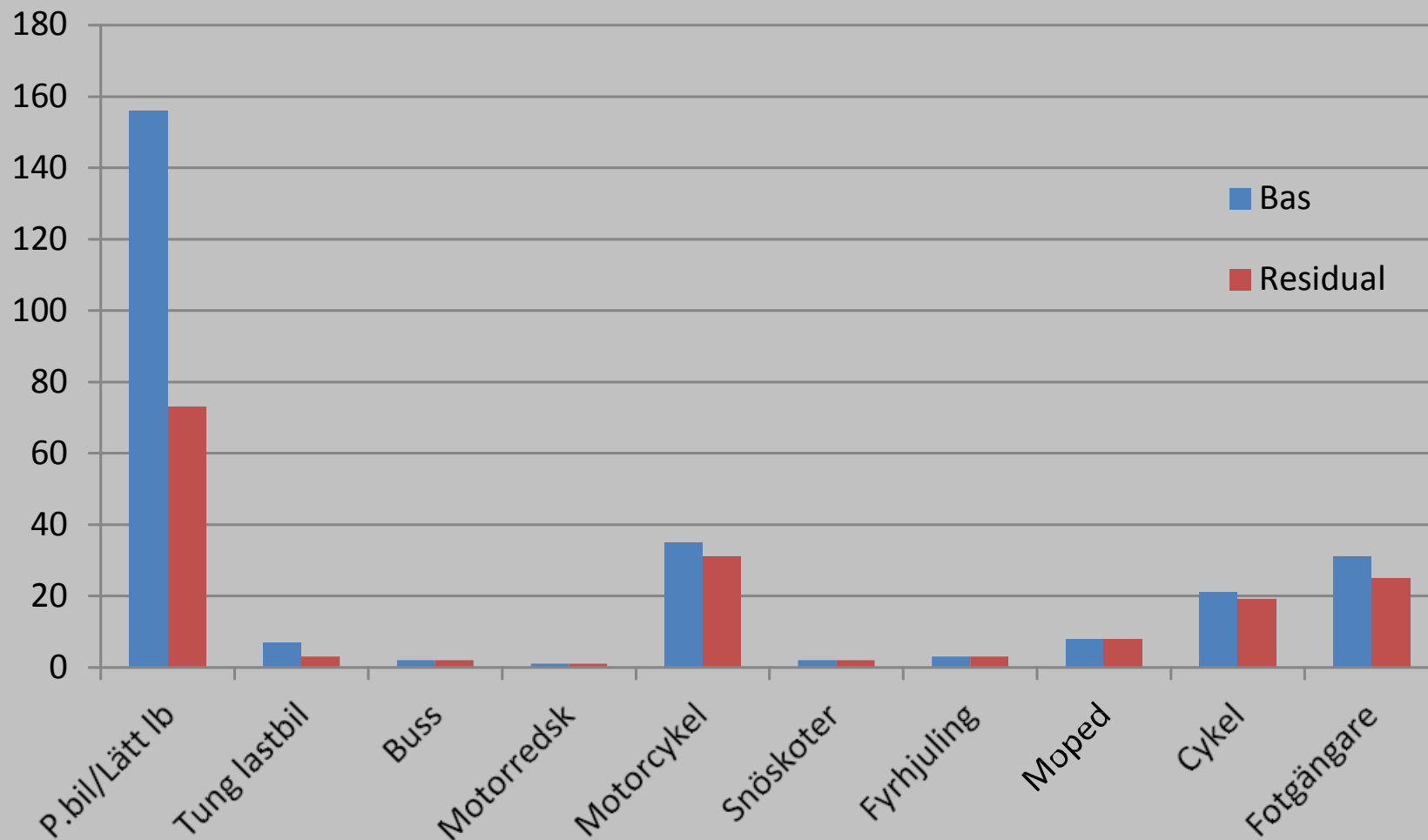
www.fot.se

krister@spolander.se

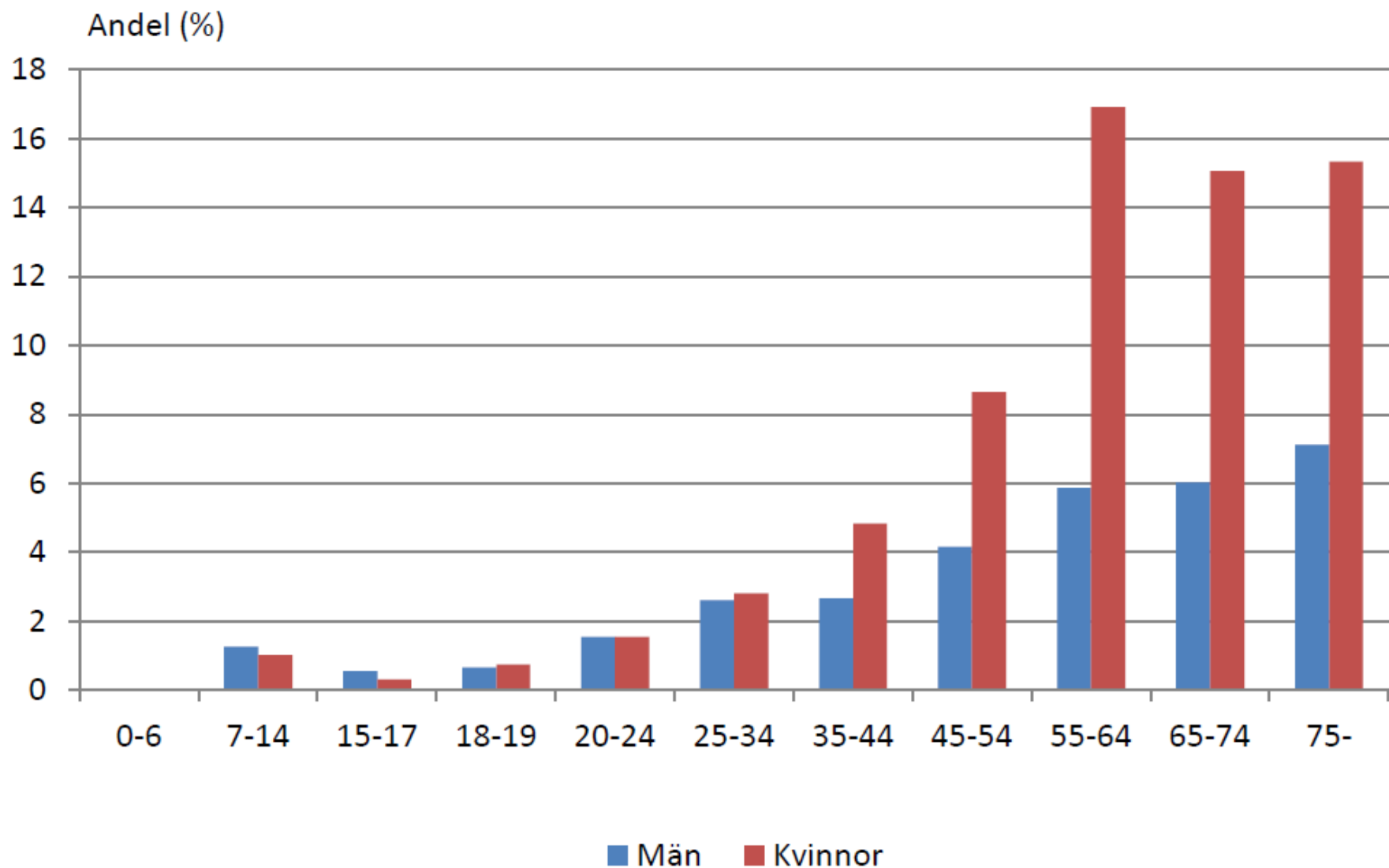
070-421 70 36

www.spolander.se

www.fot.se

Bild 4.3. Prognos 2020 omkomna (färdsätt) efter framskrivning av säkerhetstillstånd för fordon och infrastruktur. Källa: Djupstudieklent.

Bild 6.1. Mycket allvarligt skadade vid fallolyckor i trafikmiljön fördelat efter ålder och kön 2010. Källa: STRADA

Syfte

- Studera variationer
- Rangordna

Varför

- Diskutera orsaker
- Incitament
- Pröva STRADA

Mått

- Antalet skadade i ***fallolyckor*** per tiotusen inv
- Antalet skadade i ***kollisionsolyckor*** per tiotusen inv

STRADA

- Sjukvård (inskrivning enkät, utskrivning vårddata)
- 68 av 69 akutsjukhus dygnetruntöppna
- Polis

Befolkningsdata

- SCB

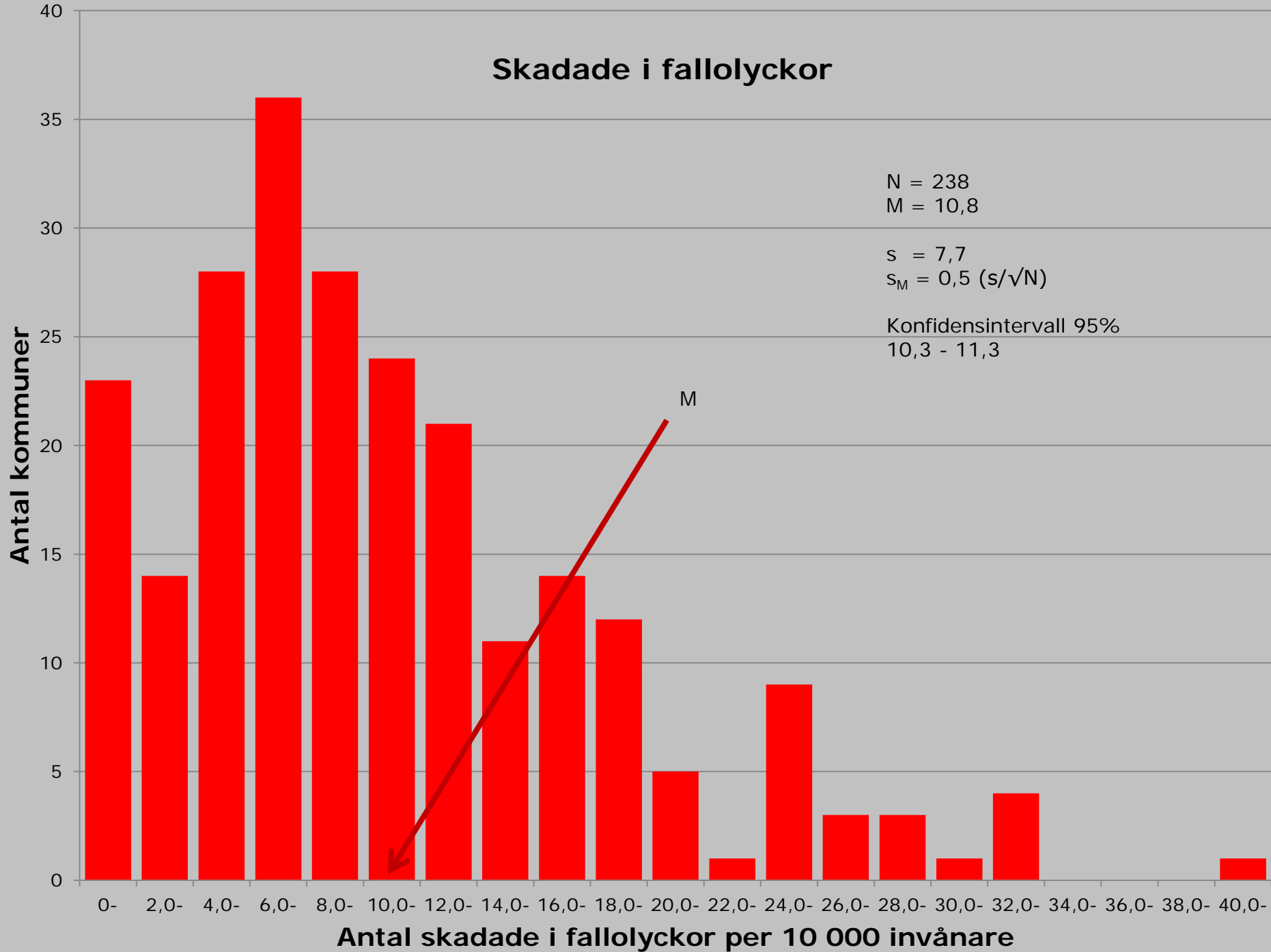
Ingår ej i STRADA

- Mindre sjukhus och lasarett
- Vårdcentraler
- Privatmottagningar

Gåendeolyckor helåret 2011

	Hela STRADA	238 kommuner	Andel %
Fall	11 328	10 708	95
Kollision	2 213	1 971	89

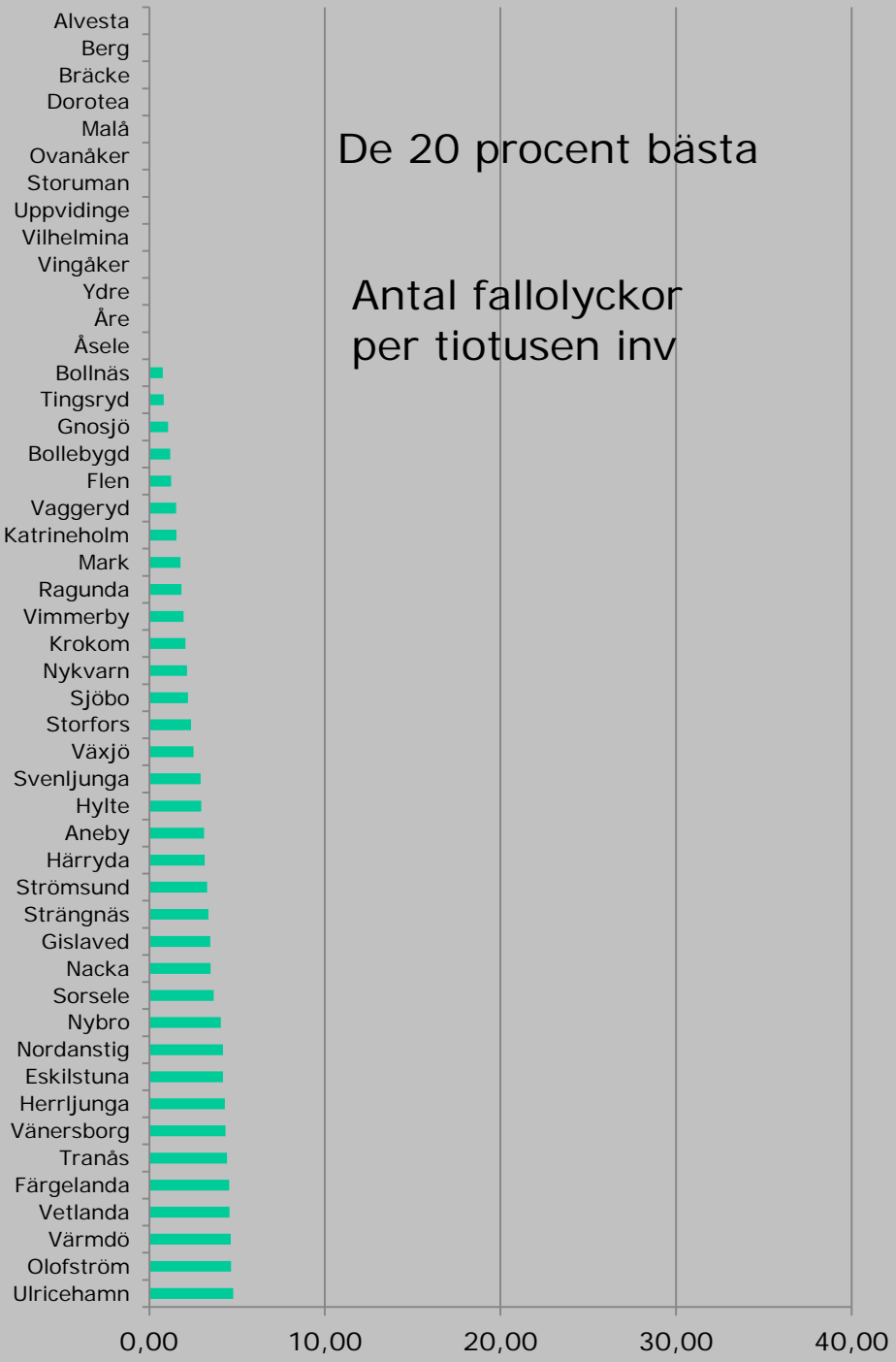
Skadade i fallolyckor

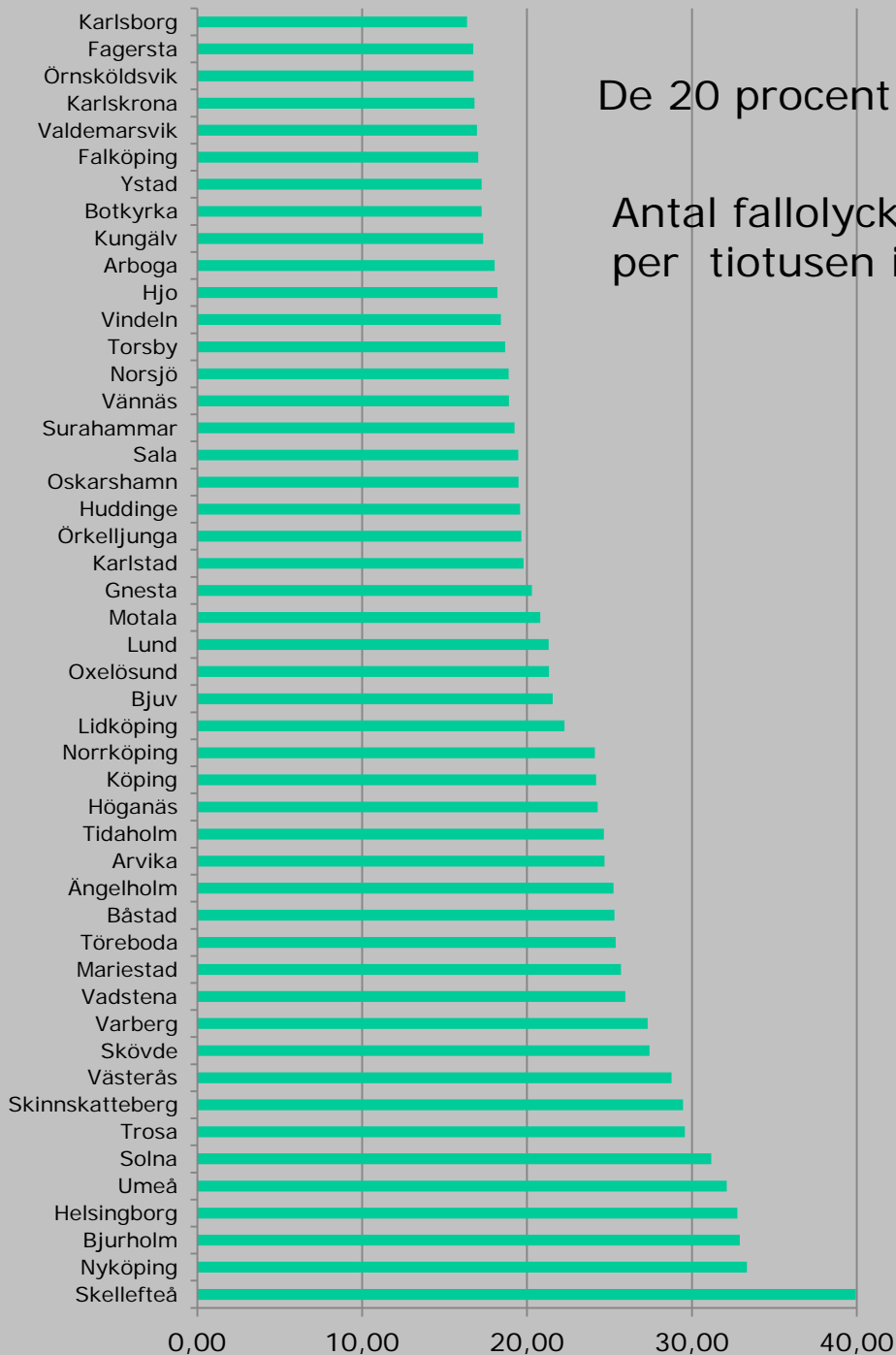
De 20 procent bästa

Antal fallolyckor
per tiotusen inv

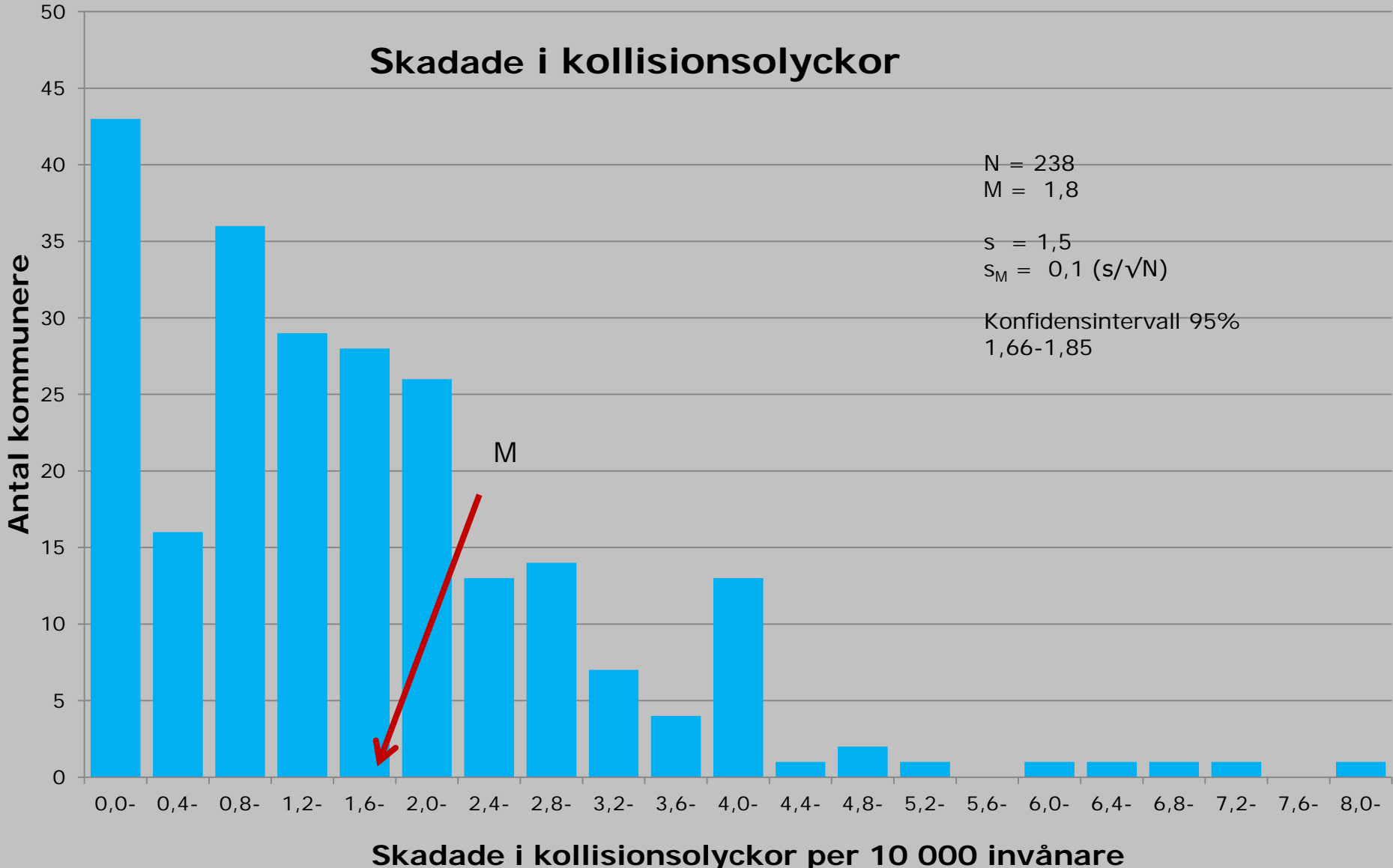

De 20 procent sämsta

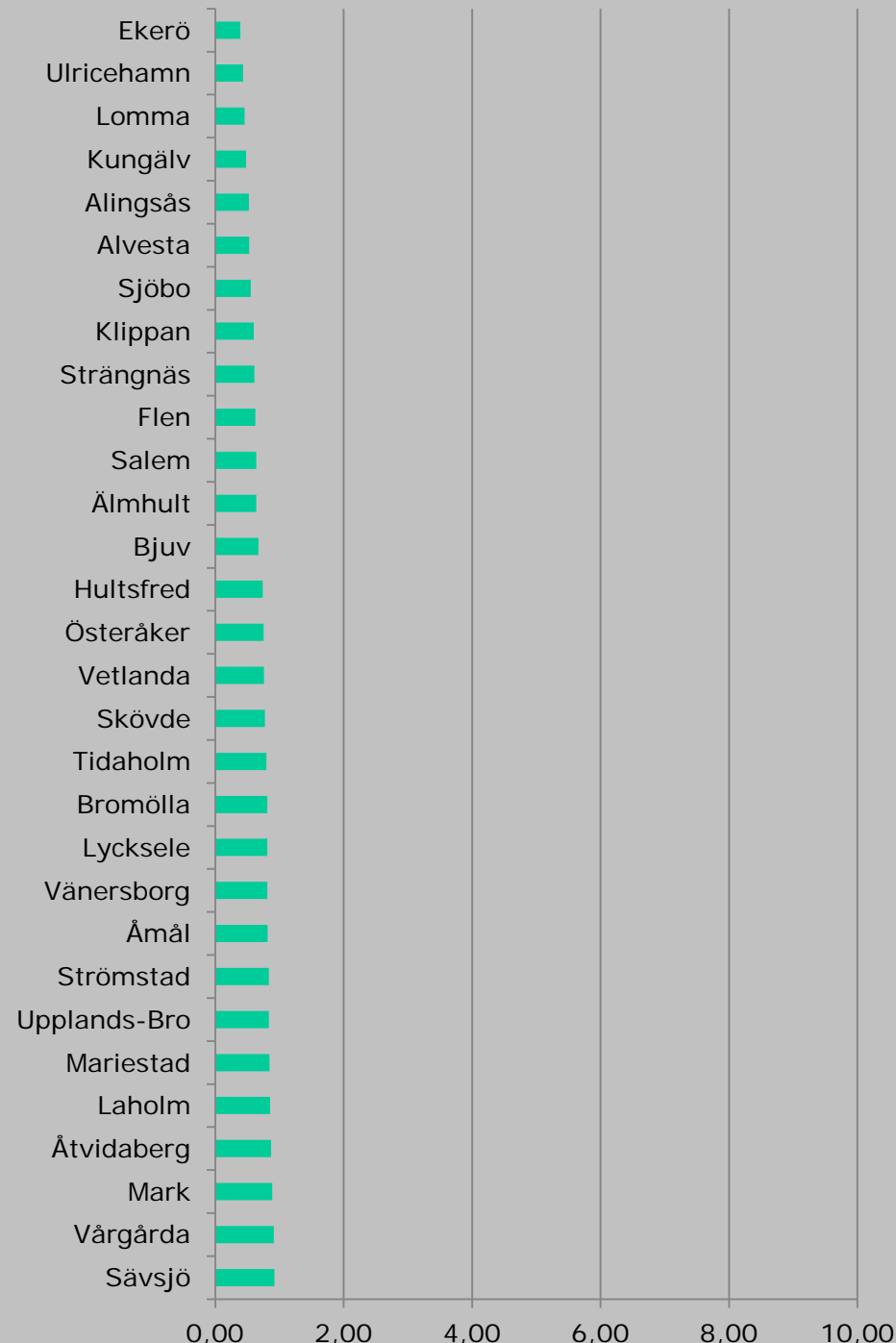
Antal fallolyckor
per tiotusen inv

Skadade i kollisionsolyckor

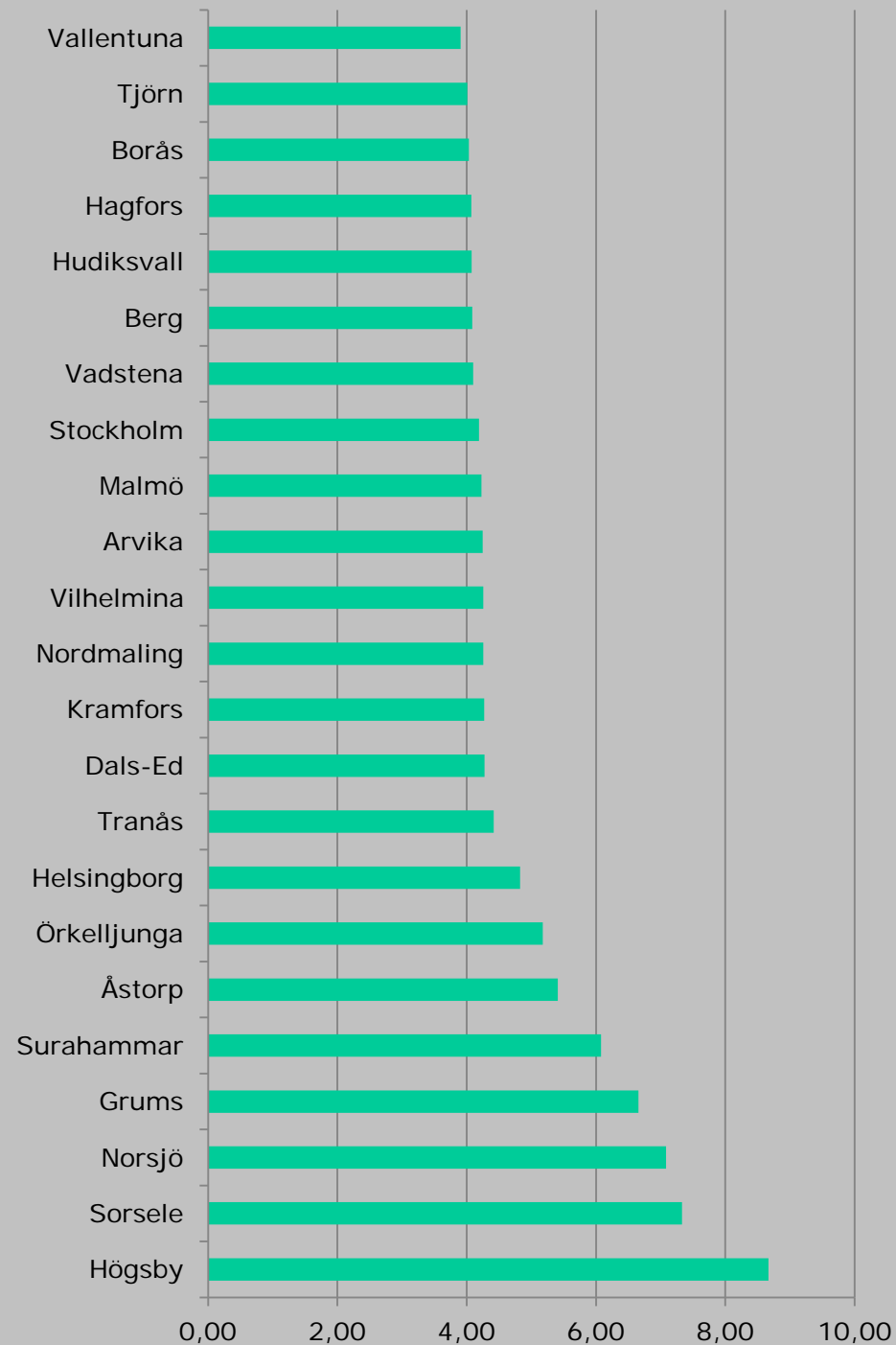

Antal skadade fotgängare i kollisionsolyckor per tiotusen inv

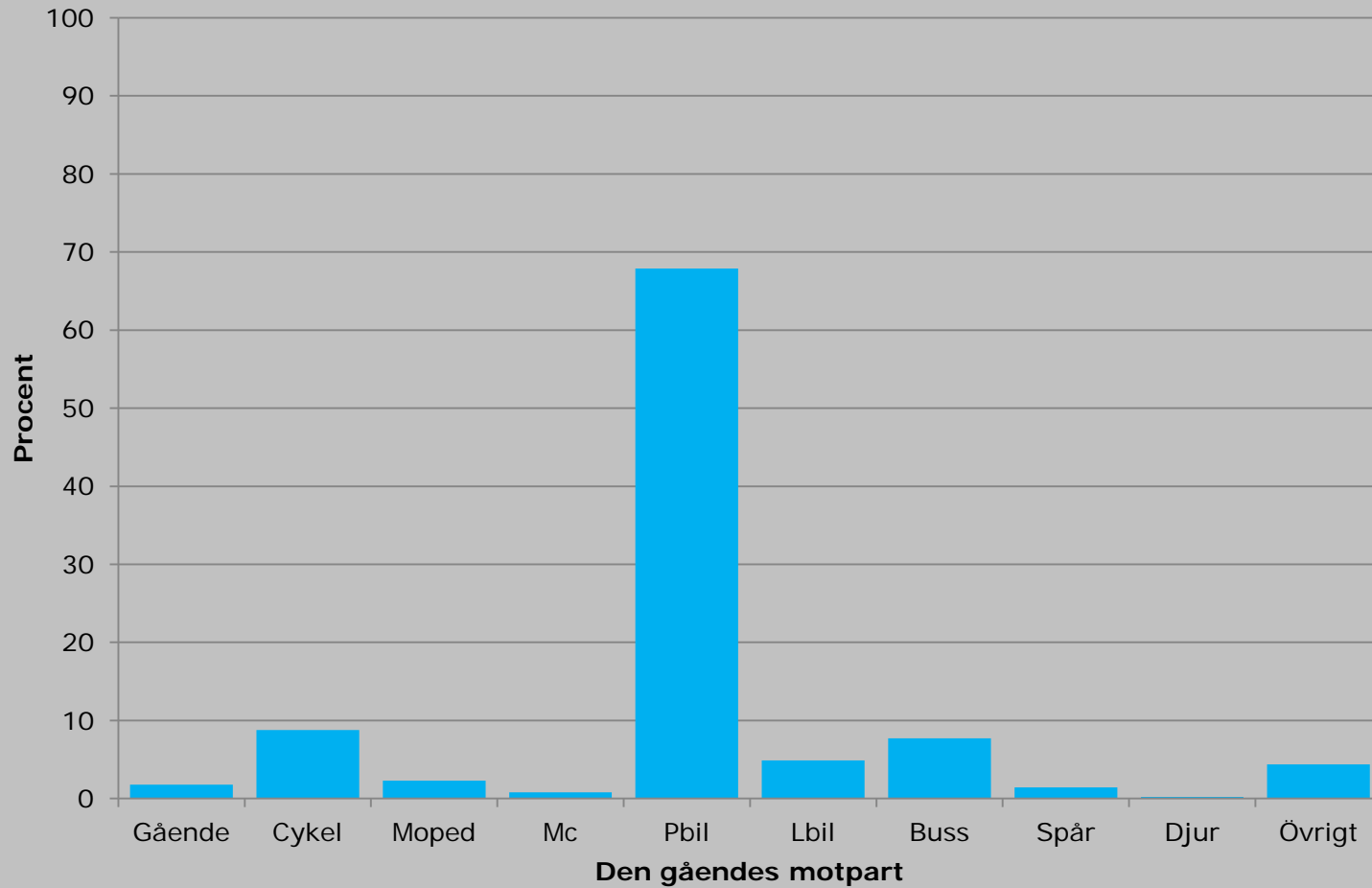

De 10 procent sämsta

Antal skadade fotgängare
i kollisionsolyckor
per tiotusen inv

Kollisionsolyckor

N ~ 2 200

Tre grupper efter befolkningstäthet

- Under medel: 94 kommuner (< 23 inv/km²)
- Över medel: 81 kommuner (23-79 inv/km²)
- Tätbefolkade: 63 kommuner (≥ 80 inv/km²)

De bästa tredjedelarna i både fall och kollision

Glesbefolkade kommuner

Kommun	Befolkn	Fall	Kollision
Bräcke	6750	0,00	0,00
Dorotea	2862	0,00	0,00
Malå	3230	0,00	0,00
Ovanåker	11404	0,00	0,00
Uppvidinge	9216	0,00	0,00
Ydre	3666	0,00	0,00
Åsele	3007	0,00	0,00
Tingsryd	12235	0,82	0,00
Vaggeryd	13160	1,52	0,00
Vimmerby	15397	1,95	0,00
Krokom	14559	2,06	0,00
Svenljunga	10282	2,92	0,00
Strömsund	12171	3,29	0,00
Nordanstig	9533	4,20	0,00

Över medel i befolkningstäthet

Kommun	Befolkn	Fall	Kollision
Vingåker	8824	0,00	1,13
Mark	33791	1,78	0,89
Nykvarn	9331	2,14	1,07
Sjöbo	18143	2,20	0,55
Strängnäs	32687	3,37	0,61
Vänersborg	36962	4,33	0,81
Strömstad	12010	5,83	0,83
Laholm	23470	5,97	0,85
Vårgårda	10994	6,37	0,91
Åmål	12226	6,54	0,82
Nässjö	29367	7,15	0,00

Tätbefolkade kommuner

Kommun	Befolkn	Fall	Kollision
Salem	15694	5,10	0,64
Sölvesborg	16793	5,36	1,19
Mölnadal	61337	6,03	1,14
Upplands Väsby	40194	6,47	1,00
Upplands-Bro	23984	6,67	0,83
Österåker	39792	6,79	0,75
Haninge	78326	6,89	1,28
Ekerö	25767	7,76	0,39

De sämsta tredjedelarna i både fall och kollision

Glesbefolkade kommuner

Kommun	Befolkn	Fall	Kollision
Hudiksvall	36784	12,51	4,08
Dals-Ed	4679	12,82	4,27
Säffle	15394	16,24	3,25
Örnsköldsvik	54930	16,75	2,37
Torsby	12312	18,68	3,25
Sala	21568	19,47	3,25
Arvika	25907	24,70	4,25
Töreboda	9063	25,38	2,21
Skinnskatteberg	4412	29,47	2,27
Skellefteå	71580	39,96	2,79

Över medel i befolkningstäthet

Kommun	Befolkn	Fall	Kollision
Sundsvall	96113	15,19	2,91
Fagersta	12553	16,73	2,39
Surahammar	9871	19,25	6,08
Örkelljunga	9663	19,66	5,17
Motala	41828	20,80	2,63
Köping	24807	24,19	3,22
Vadstena	7317	25,97	4,10
Umeå	116465	32,11	3,01
Nyköping	51896	33,34	2,70

Tättbefolkade kommuner

Kommun	Befolkn	Fall	Kollision
Malmö	302835	15,52	4,23
Stockholm	864324	15,57	4,19
Åstorp	14789	16,23	5,41
Huddinge	99049	19,59	2,83
Lund	111666	21,31	3,76
Norrköping	130623	24,12	2,83
Västerås	138709	28,77	2,60
Solna	69946	31,17	2,29
Helsingborg	130626	32,77	4,82

Några statistiska reflektioner

- Stora variationer
- Fallolycka – drygt en promille/år
- Kollisionsolycka – 0,25 promille/år
- Små absoluta tal – slumpvariation
- Kan uppskattas – därför hanterligt
- Systematiska fel som varierar över kommuner

Olycksförklarande faktorer

- Halkbekämpning/underhåll
- Fordonshastigheter/trafikmängder

Fortsatta studier

- Ett första steg – kontinuerlig uppföljning
- 2012 års material
- Bara tätorter
- Fotgängartrafikarbetet enligt RES Sverige istf befolkning
- Större kommuner ca 150 (med 86 procent av befolkningen)
- Enkät till de bästa och sämsta kommunerna

Rapporten finns på

http://www.fot.se/documents/FOT_rangordning_kommuner_fotgangarolyckor.pdf

http://www.spolander.se/pdfaktuellt/FOT_rangordning_kommuner_fotgangarolyckor.pdf

http://www.trafikverket.se/PageFiles/112012/fot_rangordning_kommuner_fotgangarolyckor.pdf

Tack för uppmärksamheten

Krister Spolander
www.spolander.se
08-720 01 25
krister@spolander.se

Sekundärt material ifall frågor

Trafikskadejournal STRADA

Ifylls av samtliga patienter som skadats i trafiken. OBS! Gäller även fotgängare som ramlat och cyklister som kört omkull.

Olyckstillfälle

Datum (år/mån/dag) _____ Klockslag _____
/ / : _____

Inkom till sjukhuset

Datum (år/mån/dag) _____ Klockslag _____
/ / : _____

Inkom med Ambulans Helikopter Annat

Beskrivning av olycksplats

Ort: _____

Väg/gata: _____

Vid korsningsolycka anges namn på korsande

väg/gata: _____

Platstyp

Gatusträcka Korsning Rondell
 Gång-/cykelväg Trottoar Hållplats
 Annat, t.ex. park, torg, p-plats: _____

Olyckan inträffade på

Cykelöverfart Övergångsställe

Bebyggelseyp

Tättbebyggt område Ja Nej

Olycksbeskrivning t.ex. orsaker och händelseförlopp. Rita gärna en skiss över olycksplatsen.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Vid olyckan var jag

Fotgängare
 På cykel
 På moped
 På EU-moped
 På tung MC
 På lätt MC
 I personbil
 I tung lastbil
 I lätt lastbil
 I buss
 Annat: _____

Jag kolliderade med

Inget, singelolycka
 Fotgängare
 Cykel
 Moped
 EU-moped
 Tung MC
 Lätt MC
 Personbil
 Tung lastbil
 Lätt lastbil
 Buss
 Annat, t.ex. träd,
stolpe, älg: _____

Och jag var

Förare Passagerare
 Fram Vä. bak Mitten Hö. bak
 Stående Annat: _____

ID-uppgifter

Vägomständigheter

Inget som påverkade olycksförloppet

Vägen/gång-/cykelbanan var hal pga:

Snö/is Löv Vatten Annat: _____

Vägen/gång-/cykelbanan hade:

Ojämnheter Hål och gropar
 Löst grus Spårvägs-/järnvägsspår Annat: _____

Olyckan inträffade

I arbetet På väg till/från arbetet
 I skolan På väg till/från skolan
 På fritiden Annat: _____

Polis har varit på olycksplatsen Ja Nej

Skyddsutrustning

	Ja	Nej
Hjälm	☐	☐
Bälte	☐	☐
Barnstol/kudde	☐	☐
Krockkudde	☐	☐
MC-ställ	☐	☐
Utlöst	☐	☐

Annat: _____
 Ingen

Får kontaktas per telefon för komplettering

Ja Tel nr ____ / ____
 Nej

Patientens/vårdnadshavarens underskrift

Uppgifterna kommer hanteras enligt Offentlighets-
och sekretesslagen samt Personuppgiftslagen.

Ej omkomna
Ej personer utan diagnos

Bara vägtransportområde,
alltså inte

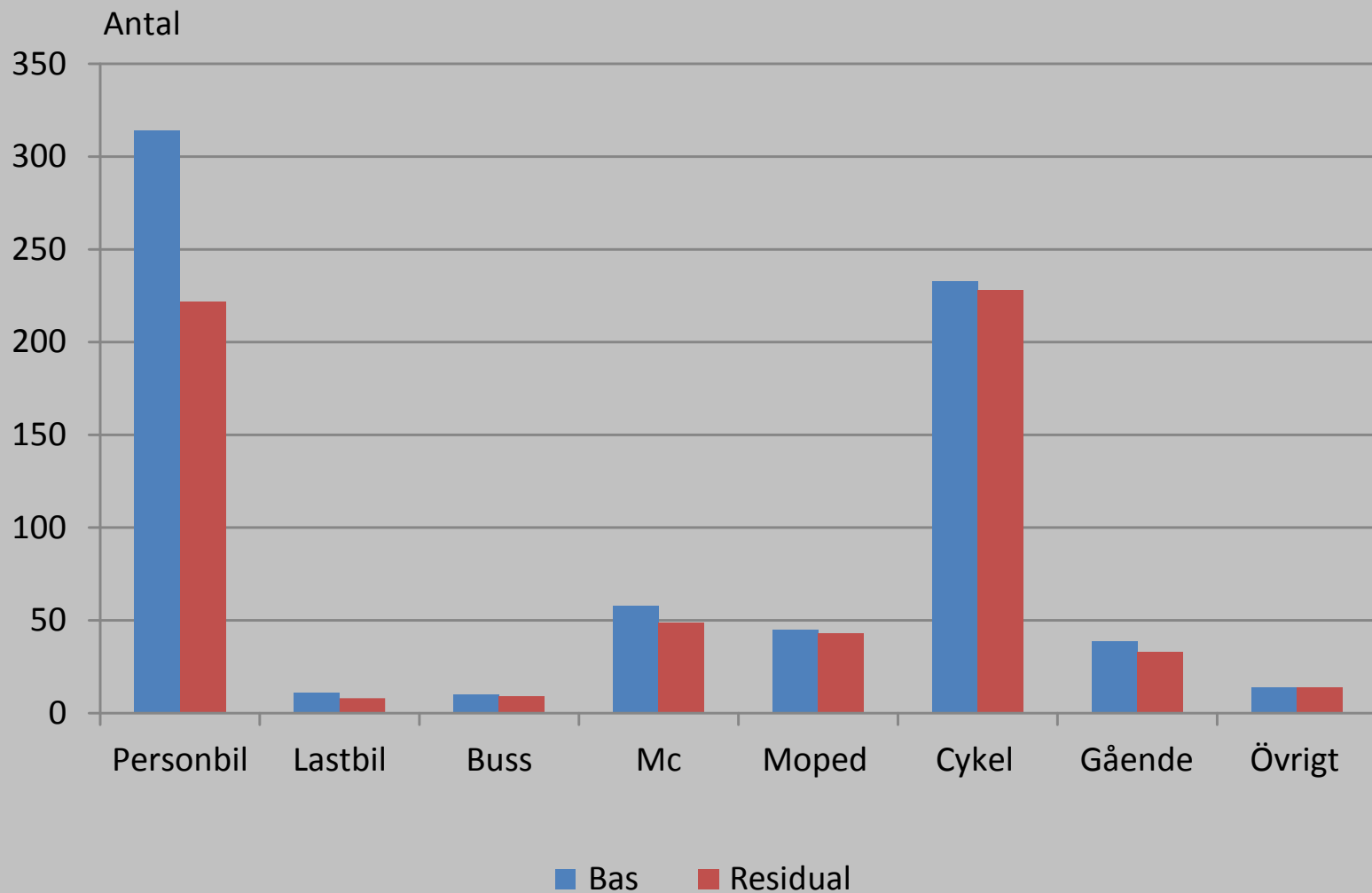
- Park
- Torg
- Tomt/gård/enskilt område
- Skolgård
- Idrottsplats
- Skogsstig
- Kyrkogård

AIS = Abbreviated Injury Scale

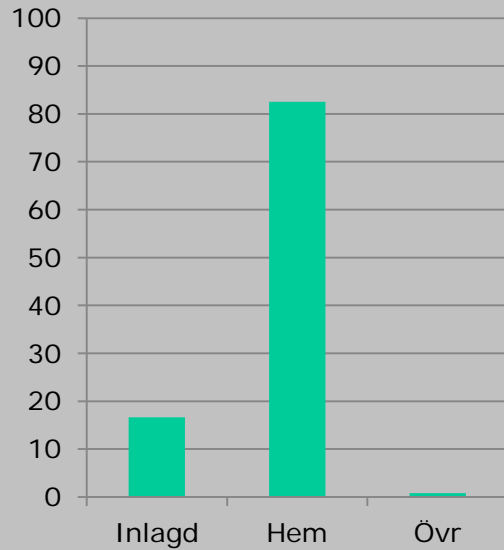
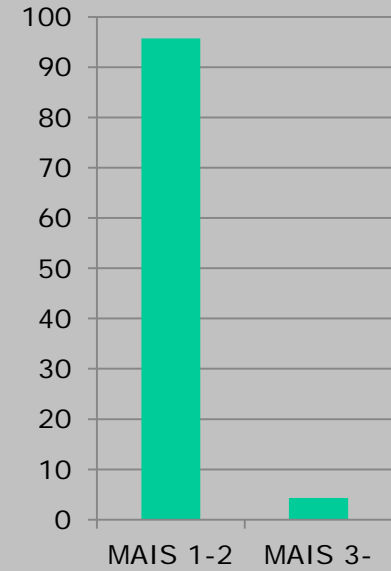
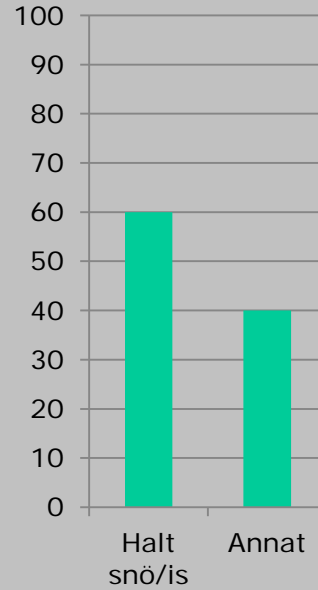
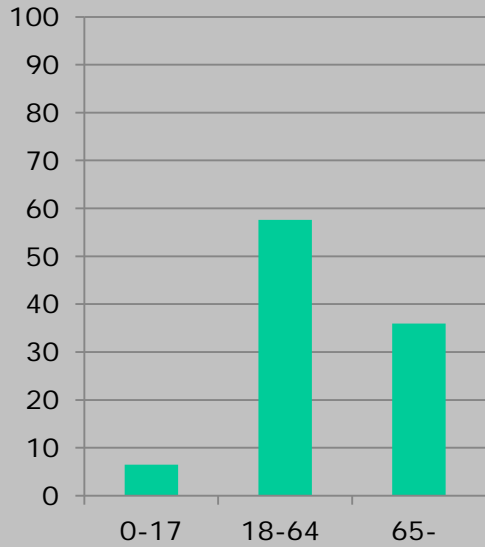
MAIS = Maximal AIS

AIS	Allvarlighetsgrad
1	Lätt skada
2	Moderat skada
3	Allvarlig skada
4	Svår skada (livshotande men med trolig överlevnad)
5	Kritisk skada (överlevnad osäker)
6	Maximal skada

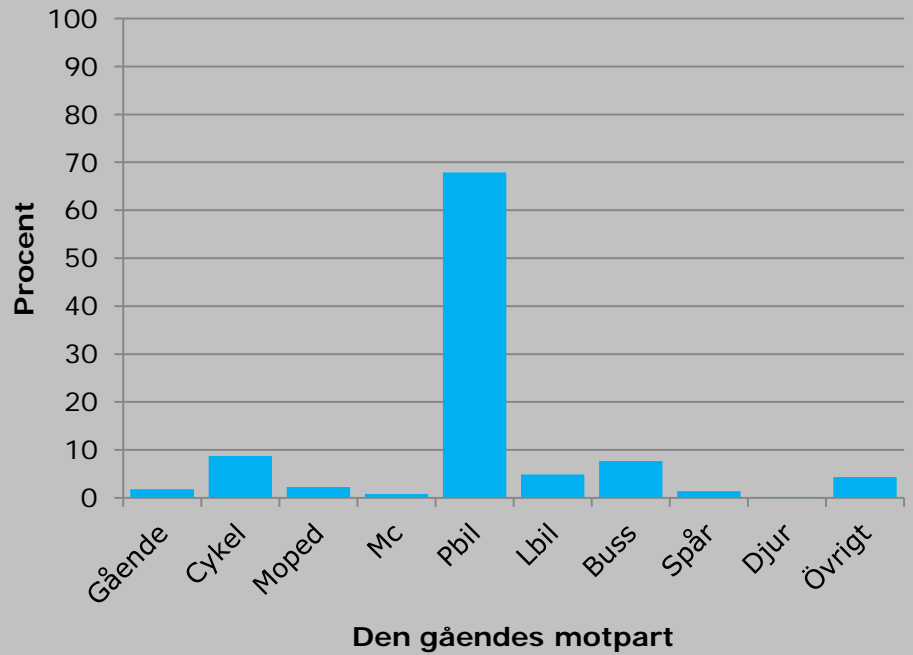
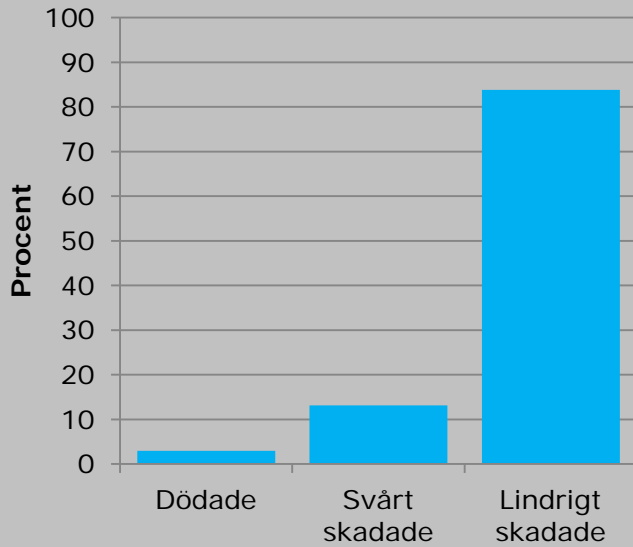
Bild 4.5. Prognos 2020 för antalet mycket allvarligt skadade (färdsätt, RPMI 10 %) efter framskrivning av säkerhetstillstånd för fordon och infrastruktur. Källa: STRADA.

Fallolyckor

N ~ 11 300

Kollisionsolyckor

N ~ 2 200